

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

De Vehiculis Animarum. Cap. 11.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

quoniam Plato ab anima rationali cæteras animas produci existimat, & iurè quidem; cum semper gradus inferior à superiore pèdeat, & ducatur: Arist. tamen ferarum animas ab anima aliqua rationali pèdere minimè existimat.

De Vehiculis Animarum.

CAP. XI.

ENS, cum verè sit, à corporis fluxu est secreta; cum sit lux pura, à corporis tenebricosa labe longè distat, nec corporeo vehiculo eget: ex aduerso Natura adeò in crasso corpore est immersa, & cum materia complicata, vt sine ea existere non valeat. Anima, quia media est, medio quodam modo erga corpora est affecta: ea nanque cum corpore familiaritatem habet, & ad corpus est procliuis; præsertim tamen ad id, quod purum, nitidumque est, & secum quodam familiaritatis nexu complicatù; quod tamen aliqua latitudine præditum est. Hoc cum mediet inter corpora crassa, & animam; iurè, veluti nexus, animas cum crasso corpore ligat: non enim extrema sine convenientibus mediis nectuntur. Hinc quoque evenit, quòd varia animæ vehicula assignantur; nonnulla proximius, alia remotius cum anima complicata. Vehiculum animæ familiarissimum, est æthereum, siue igneum; quod duplex est: nam & stella primò animæ destinata, à Platone in Timæo vehiculū eius nuncupa-

cupa-

cupatur: ac in super corpus illud æthereum, siue cœlestis spiritus, cum quo descendunt animæ in mortalem orbem ad formanda corpora: quod vehiculum radij, & stellæ similitudinem seruat. Ideo Plato in 10. de R. P. dixit animam ex Lethæo campo ascendere ad generationem, tanquam stellam. De eodem vehiculo rectè dixit Iamblicus. Diuinum æthera fecundissimum esse pro gignendis vehiculis. Hoc itaque præcipuum vehiculum, est æthereum, perspicuum, rotundum; puritate tamen, & impuritate distinctum: nam purissimo vtuntur spherarum animæ, minus puro Dæmones, & adhuc impuriore animæ hominum: per hoc vehiculum puriorum sensuum munera perficiuntur, visus scilicet, & auditus: ita tamen, vt anima per totum vehiculum videat pariter, & audiat: quo sentiendi munere impuri, & rudes homines non funguntur. At si quis per purgatrices virtutes, & per sapientiã, crasso neglecto corpore, in vehiculum æthereum totus eleuetur; audit cœlestem harmoniam; loquitur cum Dæmonibus; videt nondum Dæmones, sed etiam ea, quæ longè ab illo distant: quod Pythagoræ, & ter maximo Mercurio contigisse affirmant. Hinc mirum iudicari non debet, quod ab Olympiodoro Platonico relatū est, Apollonium Thianum per hanc purgationem, & eleuationem consueuisse ex vrbe Roma, quæ fiebant in Ægypto, conspiciere: pro quo obeundo munere,

necessariæ sunt rationes cum Ideis coniunctæ, ut in præcedentibus declaratum fuit. De hoc igneo, siue æthereo vehiculo loquens Zoroaster dixit, Ne sædes spiritum, neque in profundum exaugeas, quod est planum; hoc est, ne sædes æthereum vehiculum, neq; illud cum crasso corpore permisceas: æthereum enim vehiculum ex se est planum, hoc est tenue, purû, & splendidum; & propterea conueniente metaphora à Platone in Phædro currus animæ nuncupatur: in quo insidens anima in æthereo mundo rebus intelligibilibus incumbit, astrorum circuitus certis sectatur periodis, & cum diuinis animis vniuersum gubernat. Vehiculo æthereo, quod & igneum, & cœleste nuncupare valemus (hoc enim ætheris nomine nunc designo) aliud succedit, quod spirituosum dici potest; cum quo iunguntur animæ, dum in mortalem mundum descendunt, & in crasso corpore recipiuntur: Quod secundum vehiculum nil aliud est, nisi sanguis tenuis, vel spiritus per nostra corpora diffusus. Et quoniam huiusmodi spiritus insequuntur conditionem temperamenti humani corporis; ideo ratione dominantis, modò aquei, modò aerei, modò ignei nuncupantur: & huiusmodi vehiculum ex elemètorum sphaeris Dij secundi, siue cœlestia corpora conficiunt. Hoc recipit anima, mortale corpus subitura; & deserit, in ætheream regionem reuersura: cum eo tamen in hoc mûdo mortali versari potest: adeò,

adeo, vt per illud nonnunquam conspiciatur,
& apud inferos det pœnas suorū delictorum;
quo secundo vehiculo sphærarum animę non
egent, immo nec animæ hominum eleuatæ in
cœlum. Duplex hoc vehiculum eleganter si-
mul, & doctè expressit Virgilius in 6. Ænei-
dos inquiring:

*Donec longa dies, perfecto temporis orbe,
Concretam exemit labem; purumq; reliquit
Æthereum sensum, atq; auræ simplicis ignem.*

Hæc duo vehiculorum genera, adeo iuncta,
complicataque sunt cum animæ essentia; vt
nonnulli animam à vehiculo non secreuerint;
sed eandem esse cum altero eorum existima-
uerint: cuius sententiæ fuisse Arist. Cicero cen-
suit, dum animam entelechiam esse affirma-
uit; sed manifestissimè hallucinatus est. Gal.
in 7. de Placitis Hippocratis, & Platonis cap. 7.
dixit: Veruntamen si de animę substantia sen-
tentia est proferenda, de duobus alterum di-
camus, necesse est: vel ipsam esse fulgidū hoc,
ac quasi æthereum corpus; ad quod asseren-
dum, velint nolint, consecutione, descendit
Stoici, & Arist. vel ipsam incorpoream quidē
esse substantia, vti tamen hoc corpore, tāquam
præcipuo; quo utique medio, aliorum corpo-
rum postea commercium habeat. Hæc admi-
rabilis Gal. qui rectè tribuit Stoicis, vt puta-
rent animam esse portionem ætherei, diuiniq;
corporis: perperam tamē de Arist. asserit, eum
cogi cōcedere, animam esse purum id corpus;

cum manifestissimè in libris de anima demonstrauerit, animam non esse corpus. Tertium vehiculum est terrenum hoc, & crassum corpus; quod à Platone in Timæo, quasi animæ vehiculum dictum fuit; & in Phædro vehiculum ostreaceum fuit nuncupatum; à Plotino autem sepulchrum animæ. De his tribus vehiculis ita decernit Plato, vt anima in ostreaceo per breue tēpus habitet, in aereo per multa secula, in æthereo siue igneo mox per omnia. Et quoniam in singulis vehiculis insunt sensus, propterea cūm vehicula sint diuersa, vario modo in eis sensus reperiuntur: nam in æthereo est sensus communis, sine perpeffione; in spirituofo communis, at cum perpeffione; nam per vniuersa huiusmodi vehicula sensus est totus; in ostreaceo demum reperiuntur sensus diuisus per distincta sentiendi instrumenta, & cum perpeffione. Et quoniam sensus constituit animal, propterea ex tribus vehiculis tria consurgunt subordinata animalia; ex quibus tamen vnum animal totum constitui potest: de quo verè enunciare valemus, partem esse maiorem toto; quia anima iuncta cum solo vehiculo æthereo, est potior aggregato ex omnibus. Vehiculum ostreaceum contagionis morbo foëdat spirituosum; ideo pro facultate nitendum, vt superius ab inferiore eleuetur, ac secernatur. His tribus vehiculis Simplicius addit quartum; nam in proœmio de anima, imaginatiuum, & sensatiuum, nuncupat

cupat diuinum animæ nostræ vehiculū. Considerandum tamen est, quòd vis imaginandi, & sentiendi, rectiùs cum Arist. quàm cum Platone vehiculū animæ rationalis nūcupari potest: quoniā ex opinione Arist. recipitur mens, siue rationalis anima in corpore, in quo prius vis imaginādi, & sentiendi genita sit; non quidem virtute rationalis animæ, nil enim ad earum virium generationem hæc confert; sed virtute genituræ; adeò, vt cum facultate imaginandi iam genita, copuletur anima rationalis, siue intellectus. Ex sentētia verò Platonis, ab anima rationali inferiores vitæ producuntur, non tamen sine elementis; & propterea à secundis Diis fieri dicuntur: id verò, quod ab alio producitur, & fluit, minùs propriè vehiculum eius nuncupatur. Cōstat itaque, quid de vehiculis sentiat Plato: qua de re qui vellet Arist. cum Platone conciliare; simul initia distincta, viasque diuersas confunderet. Aristot. negat stellas esse vehicula animarum, & ab eis moueri; cū in secundo de Cœlo pro facultate nitatur ostendere, stellas solū moueri ad motum orbis. Insuper vehiculum æthereum à spirituosō distinctum non concedit, & vehiculum spirituosum solū gigni existimat in hoc crasso corpore, & seorsum ab eo negat seruari posse. Demum non censet animas sine instrumento, & crasso corpore reperiri; vt manifestissimè asseruit in 2. de anima 26. inquit, animam non esse corpus; attamen non esse si-

ne corpore, & sine corpore tali, hoc est physico, & instrumentario. Propterea Simplicius, & Philoponus manifestissimè aberrant: dum nituntur cum Arist. seruare animam cum spirituoso vehiculò à crasso corpore seiungi, & seorsum seruari.

De Animæ descensu.

CAP. XII.

Cum animæ rationales, perinde ac corporeæ formæ, non vna, vt perperam putauit Auer. sed multæ numero sint; per hoc tamen à reliquis numerosis formis seiunguntur: quia reliquarum nullus est certus numerus: animæ verò rationalis, ex opinione Platonis, numerus est ita certus: vt nunquam plures, vel pauciores reddantur: Hæ nanque in origine mundi ex cratero denotante vitæ rationalis ideam, certo, eisq; conuenienti numero prodierunt. Rectè nouit Plato rationales animas ab opifice creati, pluresq; numero esse; à vero tamen eatenus recessit, quatenus censuit ab æterno in certo numero fuisse creatas: ad quod existimandum deductus fortasse fuit; primò, quia omne in tempore genitum existimauit esse mortale; secundò, quia fortè minùs rectè intellexit sententiã illã Moyfis in Genesi, quòd Deus perfecit omne opus, & in die septima requieuit ab omni opere, quod patrauerat:
per